

Varga József

Tavaszi ébredés

(Gyermekversek)

2002

TARTALOM

Növényparádé

Fák
Mezők, rétek kincse
Rétek díszé
Mocsarak éke
Kiskertek szépe
Díszbokrok
ZÖLDSÉGES TÁL
Sárgarépa
Vöröshagyma
Paradicsom
Karlalábé
A sárgarépa gyökere...
A spenótról
GYÜMÖLCSKOSÁR
Aranyalma
Rózsaszőlő
Piros málna

Kedvenceink

Madarak
A kis őz
Az árva őzike
Nyuszi anyó
A bizonytalan jövő
Ravasz róka
Mókusvár
Mókus él
Szarvasbögés
Biztonságban
Tehén szarva
Csirke csipog

Kutya ugat
Macska farka
Macskasors
Macskát patkol...
Egeret les...
Egy kis veréb

Évszaksoroló

Tavaszi ébredés
Hóvirág
Jégtörő Mátyás
Suttog...
Húsvétra...
Kenyéradó hónapok
Tarka levél
Télen
Falusi lakodalom
Téli táj
A gönci hordó

Gondolatpernyék

János-napra
Kongó hordóm...
Út porában...
A piros labda
Csokipapír
Tik-tak, tik-tak...
A csodás léggömbök
Tibinek
Engem!
Egy szem búza...
Tüske között...
Az unokám

Növényparádé

Fák

érdes kérges enyves fényes
az égerfa
ruhája
patak tövén vizek ölén
halak bújnak
alája
fehér mintás ülő lámpás
a gesztenye
virága
szúrós tüskés zöldes bőre
kávébarna
a magja
égbe szökik tornyosodik
a sudaras
jegenye
gólya fészkel tetejében
boldog tavaszt
kelepel
vastag kényes terebélyes
a platánfa
sok ága
évszázados ősi parkok
őre dísze
csodája

Maribor, 2000. november 29.

Mezők, rétek kincse

búzavirág
búzavirág
gabona közt
pompázik
piros konkoly
piros konkoly
kalászkok közt
meglátszik

harangvirág
harangvirág
a réteken
most díszlik

szellőrózsa
szellőrózsa
forgószéllel
bokázik

gyűszűvirág
gyűszűvirág
élénk színnel
most virul

gyermekláncfű
gyermekláncfű
lámpa fénye
már pirul

fehér nárcisz
fehér nárcisz
levél fölött
virágzik

kerti porcsin
kerti porcsin
kavics között
jól látszik

piros pipacs
piros pipacs
a mezőket
díszíti

napraforgó
napraforgó
fényugarat
elnyeli

tündérrózsa
tündérrózsa
a kiskertben
virágzik

orchidea
orchidea
a melegben
hintázik

Göntérháza, 2000. dec. 1.

Rétek dísze

boglárka boglárka
szép mezei
boglárka

kakukkfű kakukkfű
piros arcú
kakukkfű

kamilla kamilla
gyógyírt adó
kamilla

kardvirág kardvirág
hosszú nyelvű
kardvirág

kontyvirág kontyvirág
terpeszkező
kontyvirág

kököröcsin kököröcsin
kék ruhájú
kököröcsin

szarkaláb szarkaláb
tarlón nyíló
szarkaláb

szívvirág szívvirág
rózsaszínű
szívvirág

Göntérháza. 2000. dec. 2.

Mocsarak éke

mocsár ölen
a gólyahír
zöld levelén
a hajnalpír

tölgyes tövén
a hóvirág
messze szórja
friss illatát

domboldalon
a kankalin
sárga szirma
télbúcsút int

patak partján
    nefelejcs él
kék szemében
    szerelem ég
tó szélében
    a nősirom
bő szoknyája
    selymes finom
cserje között
    a tűzike
szelíd mint a
    kis őzike

Göntérháza, 2000. nov. 22.

Kiskertek szépe

kiskert dísze
    az ibolya
összegyűjti
    kis Ibolya
bokor alatt
    a gyöngyvirág
tavaszt hirdet
    az új világ
szép ruhájú
    piros jácint
fürtös kelyhe
    varázspont hint
őszet búcsúztat
    a krizantém
hideg téltől
    sohasem fél
zöld ládában
    a muskátli
virít mint a
    piros masni
földágyásban
    a tulipán
harmat gyöngyöz
    harang szirmán

Göntérháza, 2000. nov. 20.

Dízbokrok

kert sarkában
    labdarózsa
megcsodálja
    a kis Rózsa

ablak előtt
    liliomfa
tölcsérvirág
    a gyémántja

szépen díszlik
    az orgona
elkábít a
    dús illata

fehér akác
    édes fürtje
szorgos méhek
    gazdag kincse

tearózsa
    sárga szirmú
csalogató
    mézillatú

magnólia
    lila éke
édesanyám
    büszkesége

Göntérháza, 2000. nov. 29.

ZÖLDSÉGES TÁL

Sárgarépa

Sárgarépa,
sárgarépa
a fazékban
    jó puhára föl;
ettől dagad,
ettől dagad
Marci hasa,
    s jó nagyra megnő!

Vöröshagyma

Vöröshagyma,
vöröshagyma
tarisznyában
    s kemencés kenyér;
szalonnával,
szalonnával,
vágottzsírral
    békésen megfér!

Paradicsom

Paradicsom,
paradicsom
édes leve
    vörös, mint a bor;
olyan piros,
olyan piros
lesz az inged,
    hogyan épéd felforr!

Karalábé

Karalábé,
karalábé
kecskeabrak,
    a nyúlnak is jó;
passzírozva,
passzírozva
a fogatlan
    öregnek való!

Göntérháza, 2000. december 2.

A sárgarépa gyökere...

A sárgarépa gyökere
vastagra nőtt meg a nyárra.
Kirántották puha földből,
főve került a tálkára.

Nézi Matyi, mint a csodát.
Fenyőtoboz vagy fadarab?
Orsóspettyes, furcsa jószág,
talán bizony meg is harap.

Ne félj tőle, nincsen szája!
Fütyülésre jó egy falat.
Növekedő kis testednek
vitamindús, sok erőt ad.

Rakičan, 1995. 1. 31.

A spenótról

A spenót színe sötétzöld,
körülötte laza a föld,
a fazékban péppé válik,
jobb életről elmélázik.

Szeressék a kerti csigák,
gyökereit a giliszták;
Timi, Peti riad tőle,
kellemetlen nyálkás bőre.

Jobb lenne kecskének adni!
Vagy a nyuszik elé rakni.
Termő magját úgy elvetni,
sose tudjon az kikelni!

Rakičan, 1995. 1. 30.

GYÜMÖLCSKOSÁR

Aranyalma

Aranyalma,
érett alma
    mosolyog
a faágakon
    büszkén;
vilmoskörte,
sárga körte
    harangoz
a levelek közt
    fürgén.

Rózsaszőlő

Rózsaszőlő,
édes szőlő
    megérett
hát októberre
    szépen;
hosszúszilva,
hamvas szilva
    kékes lett
már szeptemberre
    végre.

Piros málna

Piros málna,
ízes málna
    hajszála
a kerítésre
    kúszik;
fehér eper,
apró eper
    gyöngyszeme
a meleg fényben
    úszik.

Göntérháza, 2000. december 2.

Kedvenceink

Madarak

nehéz lett a szarka farka
ráragadt az alma
magja

csonka lett a gólya szárnya
tátva maradt sárga
szája

diófára szállt a rigó
gyászruhája ingó-
bingó

villás szárnyú partifecske
száll a tengerekre
messze

szürke veréb fészket keres
védett még a meleg
eresz

kakukk szól a messzeségben
dala száll a hegyen
réten

Göntérháza, 2000. december 5.

A kis őz

Erdő mélyén
lakásában
a kis őz,
tél közepén
lábaskában
tejet főz.

Anyukája
szénavackán
szendereg,
nincs csizmája,
a nyomorán
kesereg.

Szendereg,
kesereg,
tejet főz,
a kis őz.

Göntérháza, 2000. december 4.

Az árva őzike

Kis őzike sír az erdőn.
Golyó ölte apukáját.
Éhes, fázik, egyedül van:
Nem találja anyukáját.

Ki ad neki mostan enni?
Ki táplálja édes tejjel?
Úgy fél magányosan lenni,
Bánatában hová menjen?

Nincs otthona, meleg ágya.
Bús, szomorú; teste remeg,
Fájdalmában könnyezni kezd,
A szegény árva őzgyerek.

Rakičan, 1995. 2. 1.

Nyuszi anyó

Nyuszi anyó
    kicsinyeit
        szoptatja,
olvad a hó,
    gyermekait
        oktatja.

Hat kis nyuszi:
    Csöpi, Szundi,
        Soványka,

Alamuszi,
    Torkos, Dundi
        hallgatja.

Szoptatja,
oktatja,
Soványka,
hallgatja.

Göntérháza, 2000. december 4.

A bizonytalan jövő

Szörrel béelt jó fészkében,
Boldogan él nyuszcicalád.
Négy bő bundás vidám kölyök
Döfködi a mama hasát.

- Jön a vadász! - riad anya.
- Ne féljete, nincs puskája. -
Szólal meg a bátor apa.
- Nem kíséri szimattársa.

- Azért járja most a határt,
Őrizze a békés tájat.
Rókát üldöz, gonosz párát,
Kinek étvágya ránk támadt.

- Pár hónapig víg az élet;
Sok kisnyuszt fölnevelünk.
De majd ősszel, fagyos télben,
Golyók elöl menekülünk!

Rakičan, 1995. 2. 1.

Ravasz róka

Ravasz róka
    lompos farka
        hintázik,
vár a hóra,
    jó falatra,
        nem fázik.

Négy gyermeke
    a föld alatt
        kacsát vár,
úgy örülnek,
    hogyan tarthatnak
        lakomát.

Hintázik,
nem fázik,
kacsát vár,
lakomát.

Göntérháza, 2000. december 4.

Mókusvár

Mókus apó bátran őrt áll,
Fenyőágra puha hó száll.
Odújukban két kis gyerek,
Mohaágyon épp szendereg.

Alig látnak még szegények,
A hidegtől nagyon félnek.
Anyukájuk rájuk lehel,
Így alusznak ők nesztelen.

Vége lesz a kemény télnek,
Tavaszkor a világ ébred.
Akkorra már vígan élnek,
Bogyóíze lesz a szélnek.

Göntérháza, 1997

Mókus él

Fenyőágon
    tőzegvárban
        mókus él,
esti bálon
    lombsátorban
        vígan él.

Odújának
    szűk nyílása
        rejtve van,
bundájának
    prémgallérja
        odavan.

Mókus él,
vígan él,
rejtve van,
odavan.

Göntérháza, 2000. december 4.

Szarvasbögés

Szarvasbögés
    erdő fölött
        messze száll,
jön a nöstény
    avar között,
        boldog már.

Szelíd párját
megóvja majd
a bika,
égő vágyát
meghallgatja
a suta.

Messze száll,
boldog már,
a bika,
a suta.

Göntérháza, 2000. december 4.

Biztonságban

Sűrű erdő közepében,
Mocsaras tó közelében,
Mohaágyon pihen a vad.
Minden csöndes: falomb, haraszt.

Mellette a két kis borjú,
Vékony testű, hosszú nyakú.
Éber apjuk agancshegyén
Megtörik a hajnali fény.

- De csitt! Vajon milyen hangok?
Közeledni vadászt hallok.
Recsegnek a száraz gallyak;
S szarvascsalád védve nyargal.

Rakičan, 1995. 2. 1.

Tehén szarva

tehén szarva
két oldalt áll
hegyesen
öregmama
sok tejet ad
kegyesen
kicsi borjú
tőgyét szopja
éhesen
gyenge lábú
anyja nyalja
békésen

Göntérháza, 2000. december 3.

Csirke csipog

csirke csipog
    kacsa hápog
        háp-háp-háp
        liba tátog
    halkan gágog
gá-gá-gá
tolluk párna
    zajos hangjuk
        megremeg
        magot várnak
    éhes szájuk
élelmet

Göntérháza, 2000. december 3.

Kutya ugat

kutya ugat
    macskát kerget
        csaholva
        szegény futhat
    szemmeresztve
loholva
meleg házban
    lusta agár
        szundikál
        szomszédjában
    tücsök barát
muzsikál

Göntérháza, 2000. december 3.

Macska farka

macska farka
    kunkorodik
        magasba
        szelíd fajta
    hegyesedik
a bajsza

bátran indul
    vadászatra
        az éjjel
        arca virul
    játszhat majd
az egérrel

Göntérháza, 2000. december 3.

Macskasors

Elbeszélem, bár nem mese.
Az életünk hű esete,
Hogy bátyámmal mit műveltünk.

Volt egy cicánk, sose tiszta,
Ágyunkban maradt a piszka,
Rá ezért hát haragudtunk.

Kedvét bizony nem kerestük,
Fülét, farkát megcsípdestük.
Elég sokat bosszantottuk.

Megszületett a jó ötlet:
Főzünk belőle pörköltet...
Szüleinkkel megetettük!

Göntérháza, 1995

Macskát patkol...

macskát patkol
Marci gyerek
a sok pajtás
rajta nevet
patkószöge
mellécsúszott
így a macska
hát megugrott

Rakičan, 1993

Egeret les...

Egeret les
a mi cicánk,
lopva nézi
szőszke Micánk.

Üres a lyuk,
nincsen zsákmány,
tejbekása
lesz a tálkán.

Göntérháza, 1995

Egy kis veréb

Ablakomon
tél idején,
Bekopogott
egy kis veréb.

- Adjon Isten
szép jó napot!
Meleg szobát,
boldogságot!

- Mit kívánsz hát,
te kis madár?
Fagyos hóban
gyér a határ!

- Nem kívánok
semmi nagyot,
Csak egy marék
kendermagot!

Göntérháza, 1999

Évszaksoroló

Tavaszi ébredés

Érzem lelkemben, tavasz, remegésed,
Pezsdül a vérem dalolva tenéked.

Csordul a könnye fakadozó rügynek,
Szűztiszta vére az alkotó létnek.

Benne mosolyog a nap üde képe,
Lángsugárt szórva az ébredő népre.

Árad keringve a bódító illat,
Megrészegítve már ember és állat.

Halk zenét suttog bérceken az erdő,
Bontja virágát pompázva a mező.

Szent varázs igéje kél minden lényben:
S épül a fészek az isteni fényben!

Bp., 1954

Hóvirág

Hóvirág, hóvirág:
fénybe siklik
a világ.

Kikelet, kikelet:
elűzte a
meleget.

Gólyahír, gólyahír:
tél sebére
meleg ír.

Fecskepár, fecskepár:
hangos lett az
eresz már.

Dobronak, 1957

Jégtörő Mátyás

Megjött acélkalapáccsal,
Februári fényforrással.
Tördeli a havas páncélt,
Jégcsapszakállt ereszt tövén.

Karcsú csövében fogynak tűhegyek,
Fal tövébe csurog leve.
Orsóssá lesz csigateste,
Felcsókolja nap melege.

Medve mordul barlangjában,
Mókus ébred odújában.
Tavaszt remél cinke, veréb,
A világnak gazdag vetést!

Göntérháza, 1999

Suttog...

Suttog a távoli
zöld erdő,
ébred mély álmából
a mező.

Borongó vén dombok
kék ormán,
fénypír remeg a
nap arcán.

Bontja szép szirmát a
sok virág,
díszruhát ölt az
új világ.

Göntérháza, 1994

Húsvétra...

Húsvétra a kalitkába
apró nyuszt kapott
a kis Zsuzsi;
fehér szőrűt, piros szeműt,
kurta farkút, hosszú
fülű nyuszt.

Masnit köt kerek nyakára,
selymes ruhát szab a
derekára;
sétáltatja, dédelgeti,
nyalánkságot rak a
tányérjára.
Búskomorra vált a nyuszi,
napról napra fogyott,
szomorúbb lett;
s vígan ugrált, játszadozott,
kit az okos Zsuzsi
szabaddá tett!

Rakičan, 1995

Kenyéradó hónapok

Orgonaillatot
árasztó szép május
Új kalászt ringató
napfényes június
Bő termést érlelő
kalácsos július

Göntérháza, 1965

Tarka levél

tarka levél
hulló levél
messze sodor
az őszi szél
messze sodor
a tél elé
a tél elé
halál felé

Göntérháza, 1987

Télen

Szürke felhőt ölel az ég boltozatja,
Alant fehér színbe öltöztek a mezők,
Rajtuk apró foltok a fekete varjak.

A távoli erdő homályos zugában
Korgó gyomorral lapul a róka család,
Négy gyermekük szendereg meleg vackában.

A vén tölgyes sűrű-bozótos tövében
Makkot keres az éhes vaddisznókonda,
Csíkos malackákat nevelget fészkeiben.

A fenyvesek szélvédett dombüregében
Tűlevelű lágy párnán remél szelíden
Napfényes tavaszt az őzpár reménységben.

Tükrös-rózsás-páncélos a Lendva-patak,
Széles kardpengéjű gyékény s káka között
Cserkészve vár a fürge vidra jó halat.

A megárvult szántások bordái alatt
Nyúlanyó félti fiatal csemetéit.
Puska szól..., s egy élet a halálba szalad.

Hódunna mélyén alszik a szőlőtőke,
Pincék ölében telt hordók sorakoznak.
Vígán gondol a gazda a szép jövőre.

Csörög a szarka a közeli jegenyén,
Nyest oson sötét padlás bús csöndje alatt;
És vidám gyerekek a tó sima jegén.

Göntérháza, 1998

Falusi lakodalom

Kémény lyukból száll ki a füst,
Parázs fölött rotyog az üst.

Vasnyárs végén pirul a nyúl,
Kacsa, jérce nyaka konyul.

Sütő mélyén malac izzad,
Makkozott még vígan tegnap.

Hordó csapja forog, sikong,
Asszony lett a lányból, bizony.

Bögő brummog, szól a kakas,
S a sok vendég haza ballag.

Dobronak, 1956

Téli táj

A tájon vastag homály.
Fagyot pattog a határ.
Tiszta hóbundalepel
Vajúdó időt befed.
Alszik, hallgat az erdő,
Jeget érlel a mező.

A lendva-hegyi lankán
Akáckaró-katonák.
Rajtuk bő hattyúlabda,
Jó vastag, fehér sapka.
Törzsükön varjú károg,
Várva egy szebb világot.

Kosárfűzbokrok mélyén
Szelíd őz lapul, félénk.
Vén tölgyfák odújában,
A puha mókusvárban
Kis bohócok álmodnak,
Békés tavaszra várnak.

Göntérháza, 1999

A gönci hordó

jaj de kicsi
jaj de kicsi
ez a gönci
hordó

még az ősszel
még az ősszel
festette a
„bordó”

újév táján
újév táján
üres lett a
hordó

kiszáradt már
kiszáradt már
s a gyomra most
kongó

kongó hordó
gyomra korgó

Lendva-hegy, 2000. november 10.

Gondolatpernyék

János-napra

János-napra kövér disznót,
vörös borral teli hordót,
kenyérmagtárt,
gyümölcsraktárt,
az új évre fényes naptárt!

Teli zsákot, boldogságot,
minden házba bő családot,
egészséget,
víg örömet,
az új évben békességet!

Göntérháza, 1991

Kongó hordóm...

Kongó hordóm gyomra
  üres,
messze még a gazdag
  szület.
Vékony dongák száraz
  torka,
Józsi szomját már nem
  oltja!

Lendva-hegy, 1994

Út porában...

Út porában beteg
veréb,
mellében egy ólmos
serét.

Szárnyaszegett, fáj a
feje,
azt sem tudja, mi van
vele?

Gyilkos csőből golyó
villant:
szegény madár, lelke
illan!

Rakičan, 1994

A piros labda

Kék felhőben
piros labda úszik,
mögötte egy
sötét bolygó kúszik.

Belsejében
bolygólakók hada
villámesőt
szór a szálló napra.

Felhórongyból
ködpalástot fodroz,
fény sugárból
csillagszemet ormoz.

Zöld pázsitra
piros labda leszáll,
a sok gyermek
vígán kergeti már.

Maribor, 2001.

Csokipapír

csokipapír
színes masni
sörös doboz
gurul forog
halomszámra
az utcára

szél röpíti
messze löki
Bodri Kormi
bambán lesi
de fura egy
játékszer ez

Maribor, 2001. nov. 7.

Tik-tak, tik-tak...

tik-tak, tik-tak
int az óra
hetet kongat
kakukkszóra

Szandi Bandi
táskát ragad
fürgé lábbal
máris szalad

rohannak az
iskolába
hol őket a
tudás várja

Rakičan, 1995

A csodás léggömbök

Az égen tengernyi
színes ballon úszik,
kékek, zöldek, sárgák,
pirosak és lilák:
szerelem, irigység,
szomorúság, remény.

Egy vasárnap reggel
lengtek fönny a légtérben,
útfutókat követi
vágó szem; ezernyi,
vajon kiknek visznek
békét s boldogságot?

Göntérháza, 1994

Tibinek

Óvodás lett a kis Tibi,
Magát máris nagynak hiszi.
Bukcipijában van tudomány,
Mese, versek, fogalmazvány.

Kapja magát, tollba diktál,
Vagy papírra autót pingál.
Ürge-fürge, okos fiú,
Rá az anyja kicsit hiú.

Lendva, 1978

Engem!

Engem Juli ne
                    csalogass,
házatokhoz ne
                    hívogass!
Úgy sem leszek én
                    a tied,
Bacsi Ferku lesz
                    a híved!

Rakičan, 1994

Egy szem búza...

Egy szem búza,
                    egy szem bab,
barna kislány,
                    kié vagy?
Nem vagyok én
                    senkié:
Csak az édes-
                    anyámé!

Rakičan, 1994

Tüske között...

tüske között
                    az egrest
tüske miatt
                    ne keresd
gyöngyös násfa
                    sok bogyó
aranyszínű
                    szép golyó

Rakičan, 1994

Az unokám

Van nekem egy
kis unokám,
úgy hívják, hogy Gorán.
nem szereti
a meséket,
lompos rókakomát.

Egyedüli
szenvédélye:
traktor, motor, vonat.
Velük játszik,
velük alszik;
dédelgeti sokat.

Éjjel-nappal
száguld rajtuk
a nagy végtelenbe,
s holtfáradtan
bukik este
anyja lágy ölébe.

Alsólendva, 1985

.oOo.